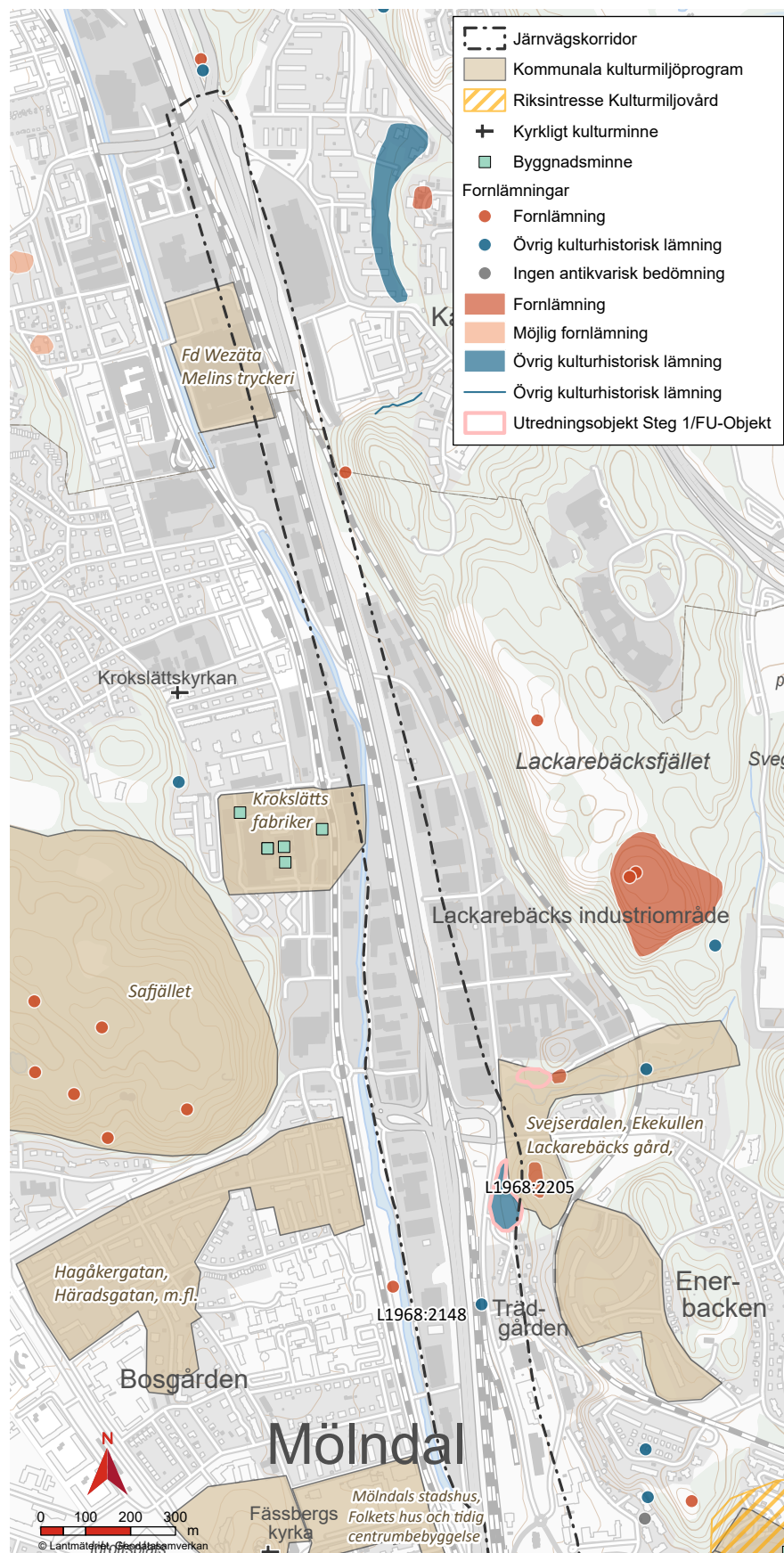
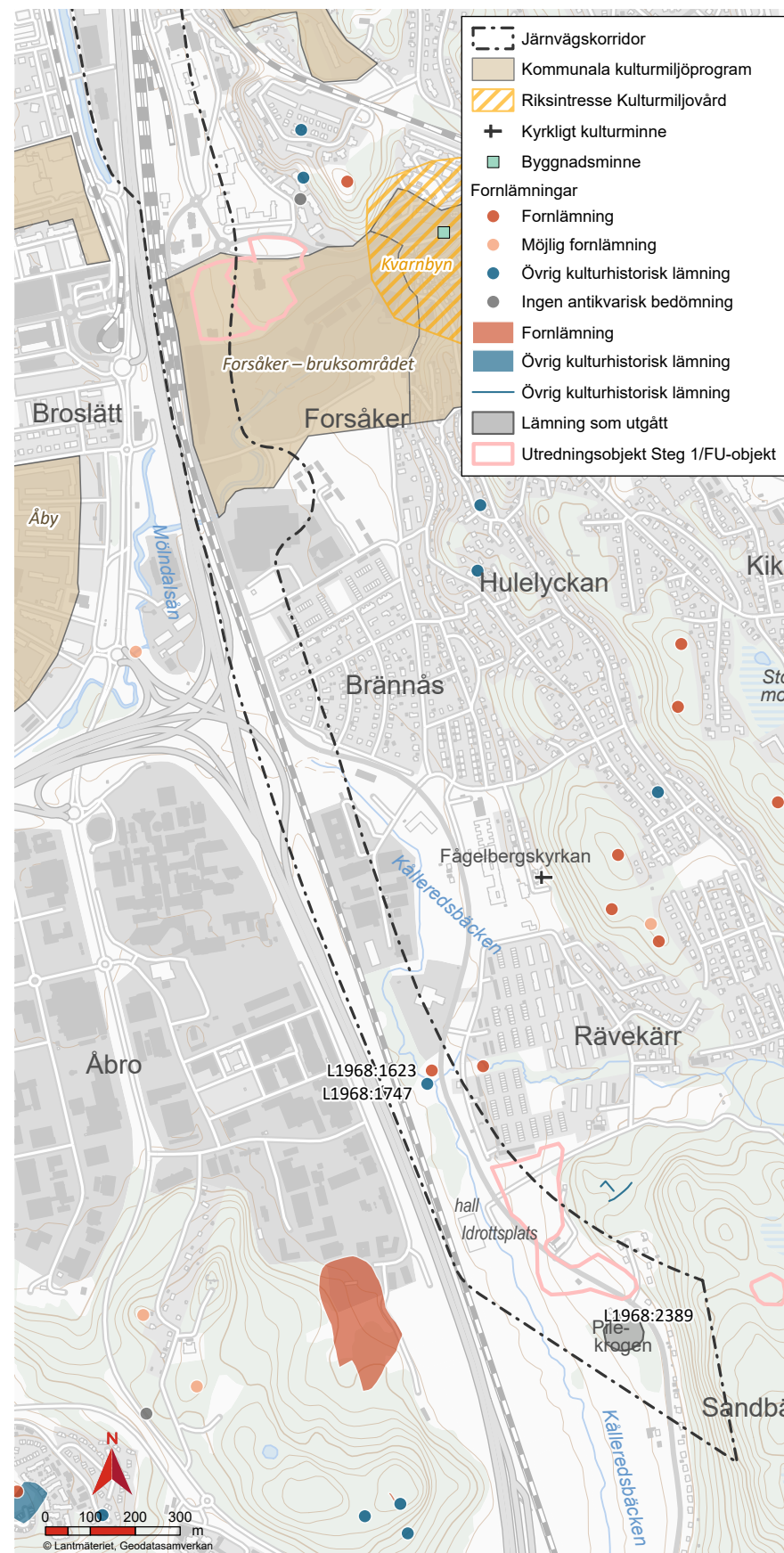

Figur 4: Utpekade/skyddade områden i och i närheten av järnvägskorridoren, norr.

Figur 5: Utpekade/skyddade områden i och i närheten av järnvägskorridoren, söder.

2 Förutsättningar i korridoren

2.1 Områden av riksintresse i närheten av järnvägskorridoren

Inget område av riksintresse för kulturmiljövård ligger inom aktuell järnvägskorridor. Det närmaste området är Mölndalsåns industriområde och Kvarnbyn [O 29] som ligger ca 500 meter öster om järnvägskorridoren, se figur 4.

Figur 6: Kvarnbyn med industribyggnader vid fallen.

Mölnålsåns industriområde och Kvarnbyn [O 29] (Mölnåls sn)

Motivering: Koncentrerad kvarnmiljö och industrimiljö vid Mölnålsån, vars kraftiga fall nyttjats för kvarndrift i större skala sedan medeltiden, med stor betydelse för den tidigindustriella utvecklingen i Göteborgs-regionen.

Uttryck för riksintresset: Mölnålsåns fall, industribebyggelse främst från 1800-talets senare hälft, bland annat kvarn från 1858 vid kvarnfall 24, Lilla Götafors före detta pappersbruk, Götafors före detta sulfittfabrik och kvarnlämningar. Bostadsbebyggelse från 1700- och 1800-talen i form av kvarngårdar och egna hem. Oregelbundet gatunät med trappor och slingrande lider.

Figur 7: Forsåker, Götaforsliden med byggnadsminnet Mjölkvaren i förgrunden.

Figur 9: Den gamla bostadsbebyggelsen på höjden i Kvarnbyn.

Figur 8: Forsåkers industrimiljö med Kvarnbyn i bakgrunden.

Figur 10: Stenmurar och trappor i Kvarnbyn.

2.2 Fornlämningar inom järnvägskorridoren

Inom den aktuella järnvägskorridoren finns totalt fyra lämningar registrerade i kulturmiljöregistret, se Tabell 1. Utmed Järnvägsgratan finns fyndplatserna L1968:2205 och L1968:2148 där man funnit fynd av stenålderskaraktär. Väster om Kungsbackavägen står milstolpen L1968:1623. Stolpen är gjord i kalksten med ett profilerat överstycke och postamentet är av delvis huggen sten som är kallmurat. På stenen står det ¼ M. Milstolpen är flyttad från ursprunglig plats som tidigare var vid bussterminalen ca 110 meter norr om nuvarande platsen. Ungefär 25 meter sydväst om milstolpen finns en bro, Kärra bro L1968:1747. Stenbron är ca 12 meter lång och fyra meter bred med en spännvidd på tre meter. Bron är byggd av kallmurad delvis kilad, tuktad sten. På ovansidan av brovalvet är betong och i vattnet finns en stödkonstruktion av trä. Själva brobanan är asfalterad.

Figur 11: Kärra bro, L1968:1747.

Figur 12: Milstolpe L1968:1623

Inom ramen för arkeologisk utredning steg 1 har det identifierats fler möjliga fornlämningar inom området som kan påverkas av projektet, se kapitel 8.1. Dessa behöver utredas i en arkeologisk utredning steg 2 för att säkerställa den antikvariska bedömningen. Det innebär att det inom järnvägskorridoren kan finnas fler lämningar än vad som är registrerat i dagsläget.

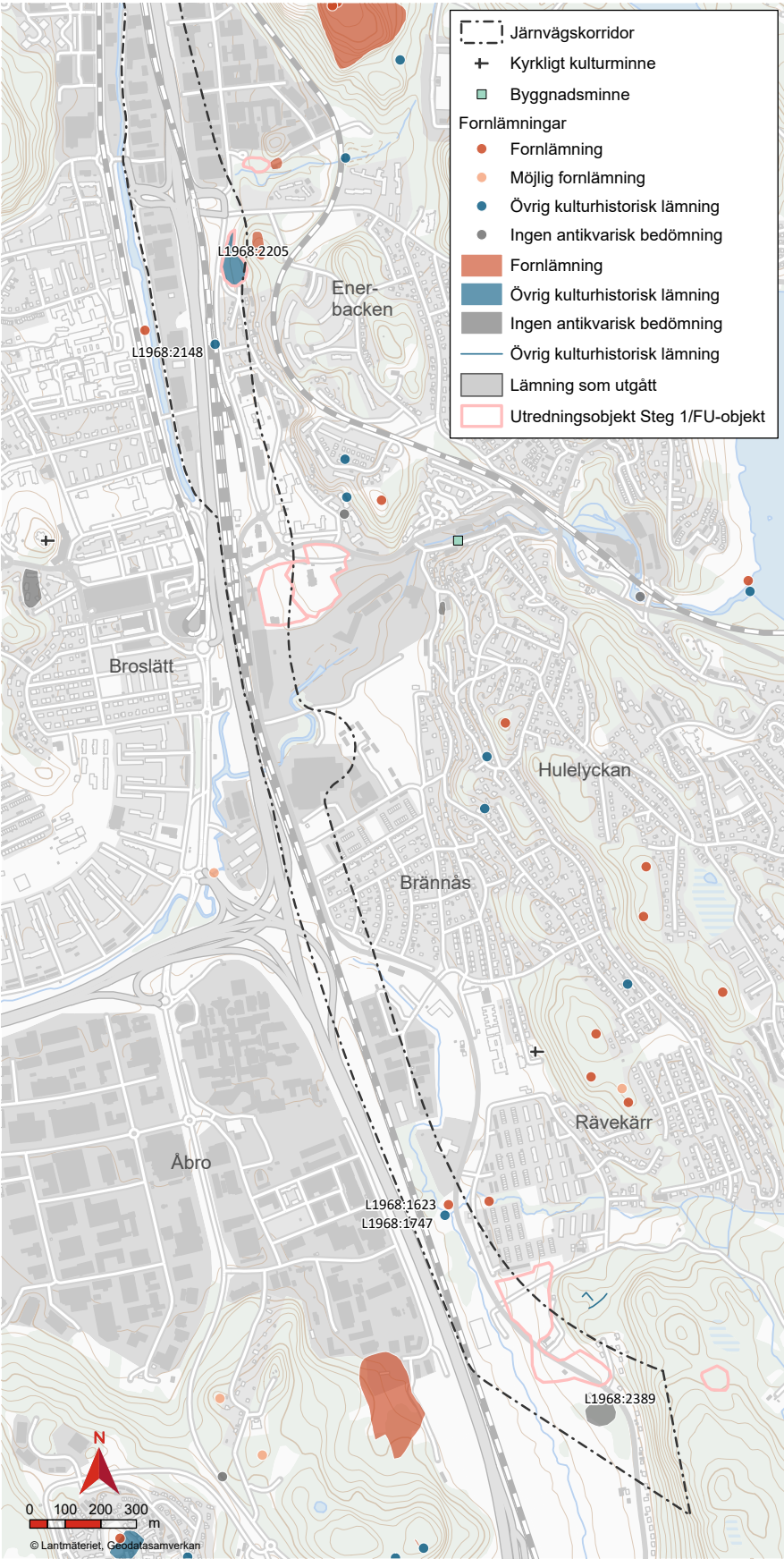
Lämningsnummer	RAÄ-nummer	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning
L1968:2205	Möln dal 180:1	Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
L1968:2148	Möln dal 134:1	Fyndplats	Övrig kulturhistorisk lämning
L1968:1623	Möln dal 104:1	Vägmärke	Fornlämning
L1968:1747	Möln dal 108:1	Bro	Övrig kulturhistorisk lämning

Tabell 1: Lämningar inom utredningskorridoren. L1968:2389 är inte med i tabellen trots att den ligger inom järnvägskorridoren eftersom den är avförd som fornlämning och utgått ur registret.

Järnvägskorridoren är på de historiska kartorna i rapporten genomgående markerad med streckprickad svart eller vit linje.

Figur 13: Läget för Kärra bro L1968:1747 över Källeredsbäcken är mycket gammalt, det syns på den geometriska avmätningen från år 1694. Bron är markerad med röd ring.

Figur 14: Kartan visar fornlämningsbilden i området. Inga fornlämningar finns i norra delen av järnvägskorridoren utanför bild.

2.3 Kyrkliga kulturmiljöer i närheten av järnvägskorridoren

Det finns inga kyrkor inom järnvägskorridoren. Fågelbergskyrkan i Rävskär, Fässbergs kyrka i Mölndals centrum och Krokslättskyrkan i Krokslätt ligger alla tre strax utanför järnvägskorridoren, se figur 3 och 4.

Krokslätt kyrka är byggd i rött tegel och består av ett långhus utan särskilt markerat kor. Byggnaden uppfördes 1955 och var ursprungligen ett församlingshem. Kyrkan fick sitt namn 1972 och drevs som en stiftelse fram till 1988 då kyrkan övergick till Mölndals kyrkliga samfällighet.

Figur 15: Krokslätt kyrka.

Fässbergs kyrka uppfördes 1886-1887 och ersatte den medeltida kyrkan som låg några kilometer längre västerut. Man ville anlägga den nya kyrkan närmare den tätbefolkade Mölndals Kvarnby. Kyrkan är i tegel och uppförd i nygotisk stil. Den har genomgått tre större invändiga renoveringar vilka har förändrat interiören avsevärt, medan exteriören är i stort oförändrad. Den lades medvetet på en höjd för att framträda väl synlig och utgör ett landmärke i den omgivande dalgången.

Fågelbergskyrkan uppfördes i rött tegel 1984 och består av långhus utan särskilt markerat kor. Det är en tidstypisk stadsdelskyrka och är exteriört och interiört relativt oförändrad sedan byggnadstiden.

Figur 16: Fässbergs kyrka.

Figur 17: Fågelbergskyrkan.

2.4 Byggnadsminnen i närheten av järnvägskorridoren

Det finns ett byggnadsminne strax väster om järnvägskorridoren. Det är Krokslätts fabriker som består av ett tiotal större och mindre tegelbyggnader uppförda i 1-4 våningar, se figur 3.

Den industriella textilproduktionen i Krokslätt började under 1870-talet då det första bomullsväveriet etablerades invid Mölndalsån. Här fanns vatten, goda transportmöjligheter, närheten till hamnstaden Göteborg och billig tomtmark. Vid sekelskiftet 1900 hade ett stort antal byggnader vuxit fram. Av detta äldre fabriksområde finns fortfarande en del byggnader kvar, men själva väveriet har rivits.

Figur 18: Krokslätts fabriker.

I anslutning till fabriksområdet låg även arbetarbostäder, tjänstemannavillor, handelsbodar, skolor med mera.

Under början av 1900-talet utvidgades verksamheten rejält och även området på andra sidan Göteborgsvägen började bebyggas. Nya stora väveri- och spinneribyggnader samt kontor uppfördes. Byggnaderna präglades av dåtidens industriarkitektoniska ideal. Kring fabriksområdet växte ett helt samhälle fram med personalbostäder, handelsbodar och skolor. De flesta av dessa byggnader har rivits. Senare under 1900-talet

kom flera nedgångar för svensk textilindustri, den första i samband med första världskriget. Under 1960-talet kom den stora krisen och då började företaget avvecklas för att under 1970-talet helt upphöra. 1991 byggnadsminnesförklarades delar av fabriksområdet. Området rustades och idag är Krokslätts fabriker företagscentrum med flera nya byggnader som i varierande grad har anpassats till den befintliga industrimiljön. Fabriken har varit en av de viktigaste förutsättningarna för stadsdelen Krokslätts framväxt.

Figur 19: Krokslätts fabriker är idag företagscentrum.